

Svar til BUFDIR - Innspill til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge

1. Har det skjedd endringer tilbudet i de tjenestene dere kjenner best som følge av covid-19 pandemien (for eksempel på bakgrunn av omdisponering, karantenebestemmelser, stengte barnehager / skoler eller pålegg om at det ikke skal gjennomføres fysiske møter eller konsultasjoner)?

Mental Helse prosjekter: forebyggende undervisning om folkehelse og psykisk helse i skolene (Venn1, YAM), oppsøkende virksomhet (f.eks. Dra meg inn..., voldsreducerende tiltak i ungdomsmiljøet på Grorud) er foreløpig stoppet. Parallelt skjer det en opptrapping av gjengvold i både denne og flere bydeler i Oslo.

En rekke lavterskel-tiltak er satt på vent (full stopp!):

- Ung Arena i Vestby
- Senior Arena, Alta
- Senior Arena, Vinderen, Oslo
- Pilotprosjekt ungdom i samarbeid med Diakonhjemmet Oslo

Mental Helse Hjelpetelefonen: endringene har medført at vi har økt vår tilgjengelighet på to arenaer når det gjelder barn og unge. Det ene er foreldresupport og det andre er vår chat-tjeneste.

- Ved tilbudet Foreldresupport har vi utvidet målgruppen: Målgruppen vår er i utgangspunktet vordende og nybakte foreldre med barn inntil 2 år. I den situasjonen som nå har oppstått har vi blitt oppfordret til å utvide målgruppen til å også gjelde foreldre med eldre barn for å avhjelpe situasjonen for barn som har det 'hjemme verst' og for foreldre som i disse dager trenger støtte for å være gode og trygge omsorgspersoner i de stressede tilværelsene man nå har over det ganske land.
- Utvidelse av åpningstidene på chat: Utvidelsen gjelder alle dager kl. 08-23. Vi har i snitt mellom 70 -110 chatter pr døgn, med hovedvekt av barn og unge innskrivere (15-30 år) hvor temaer i all hovedsak er knyttet opp til utfordringer som følge av koronakrisen/ korantiltak.

2. Har det skjedd endringer i tilbudet i tjenestene fordi barn/familie selv avbestiller eller ikke møter?

Ikke relevant.

3. Har det oppstått nye behov som følge av covid-19 pandemien?

Vi opplever at eksisterende behov er blitt forsterket. Bl.a. annet som følge av at skoler/barnehagene er stengt. Behandlingstilbudene innenfor psykisk helse er stengt eller endret.

Hvor omfattende opplever dere disse endringene?

- Mental Helse Hjelpetelefonen har opplevd et økt trykk på våre tjenester, både fra barn/unge men også fra foreldre.
- Stopp i lavterskeltilbudene berører de svakeste og svekker forebyggende virksomhet vesentlig.
- Handlingsregelen overholdes ikke. Stort søkelys på det fysiske, psykiske utfordringer tones ned.
- Parallelt er det også slik at Folkehelseovens fokus på psykisk helse ikke overholdes.

- Vi ser samtidig at brannslukking, f.eks. i barnevernet, setter andre oppgaver på vent.

Hvordan og på hvilken måte påvirker disse endringene sårbare barn, unge og familier din organisasjon representerer eller jobber med?

- Gjennomgående temaer hos Mental Helse Hjelpetelefonen er høyere konfliktnivå p.g.a. slitasje i familiene (antall henvendelser under kategorien mishandling/overgrep har økt med 52% fra tilsvarende periode i 2019). Temaer som økt bruk av rusmidler, mye samværsproblematikk/krangling rundt samværsordninger. Økte henvendelser rundt selvmord og selvskading. Ensomhet og utenforskap er gjennomgående temaer.
 - Generelt: tilbud som kunne bidratt til å gjøre livet enklere ikke er tilgjengelig. Det er en ekstra utfordring for de som skulle vært under behandling å bli satt til side. Sårbarheten forsterkes ytterligere ved at man blir nedprioritert.
- Er det særskilte grupper av barn dere bekymrer dere for?
- Ja. De som ikke har et hjem som ivaretar deres behov for omsorg og kjærlighet. Barn i sårbare familier. De som opplever vold, trakassering, rus og alkoholrelatert adferd, psykisk og fysisk avstraffelse – de som har hatt barnehage og skole som friområde.
 - De som har slitt med mobbing, manglende sosial aksept og som allerede i utgangspunktet har vært ensomme og uten et støttende nettverk. Korona-situasjonen er en ensomhets- og angstforsterker.
- Hva kan gjøres for å motvirke negative effekter av korona-tiltakene?
- Tenke to tanker samtidig; fokusere på korona-tiltak og samtidig gjennomføre tiltak innen psykisk helse. Det er i krisetider man burde sette inn ekstra ressurser på psykisk helse.
 - Opprettholde lavterskeltilbud – gi mulighet til en-til-en samtaler (Ung Arena, helsestasjoner, helsesykepleier på skolene m.m.)
 - Etablere nye samarbeidsformer – på tide å nyttiggjøre frivillighetens kompetanse og ressurser i praksis.
 - Mobile lavterskeltilbud, oppsøkende virksomhet.
 - Digitale løsninger som Dam-støttede «Digital venn».